

Planeringsstrategi för perioden 2023-2028

Lidköpings kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2024-03-25 §35

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning.....	- 3 -
Bakgrund	- 4 -
Länsstyrelsens underlag.....	- 5 -
Ändrade planeringsförutsättningar	- 8 -
Nya lagar som tillkommit efter att ÖP 2018 antogs	- 8 -
Ändringar i PBL	- 8 -
Nationella mål och riktlinjer.....	- 9 -
Kommunala mål och riktlinjer.....	- 10 -
Analys av gällande översiktsplan	- 11 -
Pågående och kommande strategiska arbeten	- 13 -
Sammanfattande bedömning	- 17 -
Uppföljning, användning och tillämpning.....	- 18 -

Framtagen av Sektor Samhälle
Område Strategisk planering
För perioden 2023-2028
Antagen av: KF 2024-03-25 §35

Sammanfattning

Planeringsstrategi är ett verktyg för kontinuerlig översiktsplanering och ett krav i plan- och bygglagen sedan 2020. Kommunfullmäktige ska ta fram och anta en Planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Om kommunen inte antar en Planeringsstrategi inom avsett tidsintervall anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell.

Planeringsstrategin pekar ut prioriterade behov av fortsatt strategiskt och översiktligt arbete kommande år och ligger till grund för beslut om uppdrag i kommunstyrelsen.

Planeringsstrategin i korthet:

- Gällande översiktsplan från 2018 tillsammans med fördjupad översiktsplan för Lidköping bedöms aktuella
- Den planering och byggnation som skett sedan aktuell översiktsplan antogs 2018 har varit i överensstämmelse med de översiktliga planerna
- Översiktsplanerna har stora arealer mark utpekad för framtida behov som ännu inte är genomförda
- Ändrad lagstiftning som tillkommit efter 2018 hanteras via andra pågående strategiska arbeten som kommer utgöra underlag för kommande översiktsplanering

Bakgrund

Den 1 april 2020 ändrades plan- och bygglagen, ett av syftena var att stärka den kontinuerliga planeringen samt att ge översiktsplaneringen en större politisk betydelse. För att åstadkomma detta har ett nytt instrument lagts till och kommunerna ska nu senast 24 månader efter ordinarie riksdagsval anta en planeringsstrategi, förutsatt att en ny översiktsplan inte antas under samma period.

Planeringsstrategi

Planeringsstrategin främjar en löpande översiktsplanering och underlättar för kommunerna att hålla översiktsplanen aktuell och mer framåtsyftande än vad den tidigare aktualitetsprövningen var.

Om översiktsplanen regelbundet blir föremål för politisk helhetsbedömning blir det också klarlagt om planen fortfarande ger uttryck för de övergripande politiska målen i kommunen. Kommuninvånare, näringsliv och intresseorganisationer med flera behöver kunna lita på att översiktsplanen uttrycker den aktuella politiska inställningen till bebyggelseutvecklingen i olika delar av kommunen eller om översiktsplanens ställningstaganden kan komma att ändras.

Antar kommunen inte en planeringsstrategi senast den 11 september 2024 anses ÖP vara inaktuell. Detta innebär bland annat att alla detaljplaner måste hanteras med ett utökat förfarande.

Av Planeringsstrategin ska framgå:

- Påverkan av ändrade planeringsförutsättningar
- Ställningstagande till översiktsplanens aktualitet
- Inriktning för kommunens fortsatta arbete med översiktlig planering.

Process och organisation

Framtagande av Planeringsstrategin har letts av Sektor Samhälle, område Strategisk planering. Medverkan och samverkan har skett med flera områden inom Sektor Samhälle och med andra sektorer inom kommunen.

Utgångspunkten i arbetet med Planeringsstrategin har varit att Översiktsplan och fördjupad översiktsplan för staden är relativt nya planer som bör kunna anses aktuella under mandatperioden.

Översiktsplan

En översiktsplan (ÖP) är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeinriktningen för hur mark- och vatten ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett av de viktigaste styrdokumenterna i en kommun. De frågor som behandlas i en översiktsplan är exempelvis vilka områden som ska bebyggas och hur de ska bebyggas, vilka områden som behöver särskilt skydd och hur de ska skyddas, vilka miljörisiker det finns och hur detta ska beaktas.

Till översiktsplanen kan fördjupade översiktsplaner tas fram som avser ett avgränsat geografiskt område eller tematiska tillägg som behandlar en specifik fråga till exempel en vindbruksplan. Till översiktsplanen kan även olika strategier och inriktningsdokument tas fram, exempelvis Dagvattenstrategi och Bostadsförsörjningsprogram. Ett aktuellt Översiktsplanepaket är viktigt för att ge stöd för efterföljande planering och beslut. Planerna måste vara aktuella för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är också viktigt att planerna är aktuella så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, till exempel vid planering av ny infrastruktur som vägar, elledningar på stam- eller regionnätet samt vindkraft.

Gällande översiktsplan

Hösten 2018 antogs en heltäckande översiktsplan för Lidköpings kommun. Till planen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande från 2018-05-14. I denna plan inkluderades de tematiska tilläggen ”Landsbygdsutveckling i strandnära lägen” och ”Vindbruksplan”. De fördjupningar som ansågs fortsatt aktuella var för Hamnstaden och för Lidköpings centrum.

I översiktsplanen pekades på behovet att ta fram en fördjupad plan för staden Lidköping. En sådan fördjupad översiktsplan (Föp), kallad stadsutvecklingsplan för Lidköping, antogs våren 2022 och gäller tillsammans med den kommundäckande översiktsplanen. Förutom att tydliggöra planeringen för tätorten och Filsbäck ersatte denna även tidigare fördjupning för centrum samt inkluderade fördjupningen för Hamnstaden. Översiktsplanen uttryckte också ett behov av en fördjupning för Kållandsö, en sådan Föp är under framtagande.

Länsstyrelsens underlag

Enligt 3 kap. 26 § PBL ska Länsstyrelsen i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur dessa

intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller. Inför kommunens arbete med att ta fram en planeringsstrategi har Länsstyrelsen ställt samman ett underlag (daterat 2022-04-29), detta har varit en av utgångspunkterna för Planeringsstrategin.

Aktualitet Länsstyrelsens granskningsyttranden

Det yttrande som Länsstyrelsen gör under granskningskedet av en översiktsplan utgör en del av planhandlingen. I granskningsyttrandet framför Länsstyrelsen bland annat om förslag i planen strider mot exempelvis allmänna intressen och om kommande detaljplaner kan komma att överprövas.

Granskningsyttrande Översiktsplan 2018

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen är gedigen och ger god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Länsstyrelsen bedömer att den landsbygdsutveckling i strandnära läge som föreslås i översiktsplanen inom Läckö 1:7, Kedum och Ulleredsbro riskerar att medföra påtaglig skada på riksintressen för naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB och rörligt friluftsliv enligt 4 kap. MB. I övrigt bedömer Länsstyrelsen att riksintressena tillgodoses i översiktsplanen.

- Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs.
- Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.
- Planen bedöms inte medföra några sådana problem avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion att det i ett senare planeringsskede ska ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det förutsätter att kommunen följer de rekommendationer som översiktsplanen lyfter fram.

Länsstyrelsen påtalar i sina rådgivande synpunkter att kommunen föreslår omfattande utbyggnad på jordbruksmark, utan att redovisa att ianspråktagandet av jordbruksmarken är förenligt med villkoren i 3 kap. 4 § MB. Länsstyrelsen saknar tydliga avväganden.

Länsstyrelsen bedömer i sitt underlag till Planeringsstrategin att yttrandet fortfarande är aktuellt. Kommunen delar denna bedömning.

Granskningsyttrande Fördjupad översiktsplan Lidköping (Stadsutvecklingsplan)

Länsstyrelsen anser att den fördjupade översiktsplanen ger god vägledning för hur beslut om hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras.

Man bedömer att berörda riksintressen, förutom Riksintresse natur, kan tillgodoses och att förslagen medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs. Även mellankommunala frågor hanteras på lämpligt sätt.

Man pekar på att det inte kan uteslutas att det som föreslås inte riskerar att medföra sådan påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare skede kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL.

De punkter som kan föranleda ingripande är:

- Förslaget om att sammankoppla bostadsområden över Lidan i söder riskerar att påtagligt skada Riksintresse för natur.
- Kommunen ska redovisa hur man hanterar risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade.
- Länsstyrelsen saknar en tydlig strategi för hur förorenade områden ska hanteras i kommande detaljplanarbeten.
- Kommunen bör redovisa var stabiliteten kring Lidan är tillfredsställande och inte. Man bör även visa resultaten från MSBs stabilitetskartering i kartan.

Kommunen anser att dessa frågor är viktiga att hantera men att det bäst sker i efterföljande planeringssteg när projektens geografiska avgränsning och omfattning klagörs.

Miljö och hälsa har påbörjat ett arbete med handlingsplan för förorenade områden.

Länsstyrelsen yttrar sig i sitt underlag till Planeringsstrategin bara på granskningsyttrandet tillhörande den kommuntäckande översiktsplanen. Kommunen gör bedömningen att även yttrandet ovan fortsatt bör kunna tolkas som aktuellt då inga nya planeringsförutsättningar blivit kända sedan yttrandet togs emot.

Ändrade planeringsförutsättningar

Nya lagar som tillkommit efter att ÖP 2018 antogs

Ändringar i PBL

- I augusti 2018 infördes nya krav på översiktsplanens innehåll vad gäller kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra
- I april 2020 infördes flera ändringar i 3 kap. - Översiktsplan - PBL med syftet att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Det införs nya bestämmelser om när hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell och upphör att gälla. Kommunen ska i princip anta en planeringsstrategi i början av varje mandatperiod. Vidare fick regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter för att ta fram en digital standard för utformning av översiktsplaner, regionplaner och områdesbestämmelser.

Miljöbalken

I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. - Miljöbedömningar - i miljöbalken vilket exempelvis innebär nya och ändrade ord och uttryck för att tydliggöra processer om miljöbedömning.

Lag (2018:1197) om FNs konvention om barns rättigheter

I januari 2020 blev barnkonvention svensk lag. Detta förstärker barnrätten vid tillämpningen av andra lagar, exempelvis PBL. Barns intressen ingår i princip i alla de intressen som anges i 2 kap. PBL och även i en del andra bestämmelser i PBL uttrycks barns intressen.

Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar

Redan 2014 trädde omfattande förändringar av lagen i kraft där bland annat kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande när kommunen redovisar hur man avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. I oktober 2022 trädde ändringar av lagen i kraft vilka bland annat innebär att kommunen ska analysera vilka bostadsbehov som inte kan tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Från den 1 januari 2023 trädde förändringar av lagen i kraft. Den nya lagen ställer krav på att alla kommuner ska ha en aktuell vattentjänstplan, ungefär en översiktsplan för vatten- och avloppsfrågor av (VA-frågor) och skyfall, samt att det blir möjligt med enskilt huvudmannaskap för avloppsanläggningar även inom samlad bebyggelse. Att ha en aktuell plan för vatten och avlopp i en växande kommun samt hur skyfall ska kunna omhändertas på ett hållbart sätt är strategiskt viktigt. Vattentjänstplanen ger tydliga planeringsförutsättningar för hela samhällsbyggnadsprocessen samt ger fastighetsägare, företag, exploatörer med flera tydlig information om kommunens avsikt och syn på framtida utveckling inom området.

Dessa lagförändringar hanteras via olika pågående strategiska arbeten, vilka blir viktiga underlag som ska beaktas och arbetas in i kommande översiktsplaneprocesser. Översiktsplanens aktualitet förändras inte av ovanstående i dagsläget.

Nationella mål och riktlinjer

Enligt 3 kap 5 § PBL ska översiktsplanen ange hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling. Det är kommunen som avgör vilka mål som är relevanta att ta upp i sin översiktsplanering.

Nedan följer de nationella och regionala mål och riktlinjer som tillkommit eller uppdaterats sedan ÖP 2018 antogs som kommunen bedömer är de mest relevanta,

- Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033
- Regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2022-2033
- Regionala miljömål för Västra Götaland
- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030
- Delregional utvecklingsstrategi för Skaraborg 2030, antagen 2022
- Regional handlingsplan för friluftslivet i Västra Götaland
- Regional handlingsplan för grön infrastruktur
- Trafikförsörjningsprogram 2021-2025 - Hållbara resor i Västra Götaland

Aktuella föreskrifter

Regeringen har beslutat om en ny bestämmelse i plan- och byggförordningen som innebär att kommuner på sikt ska utforma sina översiktsplaner så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Boverket har tagit fram ett förslag på föreskrifter om översiktsplan som var ute på remiss under vår/sommar 2023. Regeringsbeslutet innebär att alla översiktsplaner som påbörjas efter 31 december 2026 ska vara tillgängliga och behandlas digitalt.

Under 2019 kom nya krav för laddinfrastruktur för laddfordon från Boverket. Lidköpings kommun har tillsammans med övriga kommuner i Skaraborg antagit ”Strategi för hållbara drivmedel” under 2020. Den syftar till att öka möjligheterna till omställning från fossila bränslen till hållbarare drivmedel såsom el, vät- och biogas. Bland annat pekats ett antal platser ut i Lidköpings kommun som lämpliga för publika destinationsladdare för elbilar.

Inget av ovanstående påverkar översiktsplanens aktualitet. Kommunens strategiska planer görs digitalt för att kunna ingå i kommande översiktsplanepaket och en mer kontinuerlig översiktsplanering.

Frågor rörande laddinfrastruktur hanteras i arbetet med energi- och klimatplan och blir planeringsunderlag i kommande översiktlig planering. Ett gemensamt arbete på Skaraborgsnivå ligger till grund för kommunens arbete.

Kommunala mål och riktlinjer

Kommunstyrelsen styrkort för åren 2024-2027

De styrkort som antagits av Kommunstyrelsen formulerar fem mål. De första två målen har direkt koppling till den fysiska planeringen. Det är ”Hållbart, robust och anpassningsbart samhälle” och ”Attraktiv stad och landsbygd”.

Hållbarhetsprogram

Hållbarhetsprogrammet för Lidköpings kommun antogs hösten 2021. Det är ett styrdokument som samlar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Det är framtaget för att väva ihop de olika perspektiven, leda till åtgärder som ger tydlig effekt och öka takten i arbetet med att skapa ett hållbart samhälle. Programmets tre prioriterade områden är:

- Sammanhållet och robust
- Sunda livsvillkor
- Hållbar resursanvändning

Friluftslivsprogram

Ett Friluftslivsprogram antogs nyligen för Lidköpings kommun. Programmet innehåller mål, strategier och förslag till åtgärder i syfte att fastställa kommunens inriktning för friluftslivet, ge stöd i kommunens fysiska planering och bidra till att uppnå globala och nationella mål samt bidra till genomförandet av Hållbarhetsprogrammet för Lidköpings kommun.

Dessa övergripande styrdokument har gemensamt med den översiktliga planeringen att de har Agenda 2030-målen och andra globala och statliga styrdokument som utgångspunkt. Därför bedöms de inte påverka översiktsplanens aktualitet, även om vissa upplyfta aspekter behöver få ökad tyngd i kommande fysisk planering.

Analys av gällande översiktsplan

Översiktsplanen har varit gällande i 5 år, sedan hösten 2018. Under denna tidsperiod har kommunens befolkning ökat med cirka 400 invånare och cirka 700 nya bostäder har skapats.

Nedan sammanfattas några stora punkter i verkställandet av översiktsplanen:

- Bebyggelseområden som 2018 var under planering har helt eller delvis färdigställts i Erstorp, Askeslätt och på Kartåsen.
- Utredningsområdet i Framnäs har övergått i detaljplanering.
- Utpekade områden i Filsbäck är under detaljplanering.
- Utredningsområdet i Ågårdsskogen är utsläckt och intentionen är att området ska fortgå som tätortsnära skog.
- Kommunen har köpt mark på Råda ås för att säkerställa värden för natur- och friluftsliv.
- En förstudie inför planering av verksamhetsmark kring Hovby har upprättats.
- Detaljplan för bostäder i Vinninga har upprättats och byggnation av infrastruktur påbörjats.
- Flera centrala detaljplaner som möjliggör förtätning har upprättats, några har genomförts och andra har antagna detaljplaner som planeras att genomföras.
- Gång- och cykelstråk mellan Vinninga och Filsbäck är under genomförande.
- En fördjupad översiktsplan för Lidköping stad och Filsbäck har tagits fram och antagits.
- Ett friluftslivsprogram för kommunen har antagits.
- Förstudier för ombyggnad av stadsstråket Esplanaden och centralt parkeringshus har påbörjats.
- Arbete med riktlinjer för arkitektur och gestaltning är påbörjat och beräknas antas under 2024. I dessa kommer tidigare arbete med riktlinjer för kulturmiljö som ännu inte antagits att ingå.
- En planprioritering har arbetats fram och antagits av kommunstyrelsen under 2023. Detta är ett nytt arbetssätt som kommer genomföras årligen för att följa upp att prioritering av planer sker utifrån ett uppfyllande av översiktsplaner och tidigare fattade strategiska beslut.
- Åtgärdsvalsstudie för väg 49 Skara – Lidköping fastställdes 2020. Väg 49 (tidigare väg 184) går genom Lidköpingskommun från Lidköping mot Skara. Åtgärdsvalsstudien föreslår ett antal åtgärder för att minska restiden i stråket Lidköping – Skövde, öka andelen resor med hållbara transporter och öka trafiksäkerheten på sträckan. Föreslagna åtgärder är underlag i kommande revideringar av plan för regional transportinfrastruktur.

Bostäder

Översiktsplanen pekade på att merparten av bostadsbyggnationen skulle ske i staden, så har också skett. Översiktsplanen visar på möjligheter till omkring 3000 bostäder i staden varav merparten fortfarande är obebyggt. Stora delar är under pågående planering och bostadsbehovet bedöms kunna täckas genom de områden som finns utpekade i Öp och Föp under många år framöver. På grund av rådande omständigheter kommer färre bostäder än man tidigare bedömt färdigställas under 2023-2024.

Verksamheter

Planering och utbyggnad av Kartåsen har skett enligt Översiktsplanen. Området kommer att vara fullt utbyggt under översiktsplanens planeringsperiod. Planeringen av verksamhetsmark i Hovby är beroende av den Åtgärdsvalsstudie som Trafikverket utför för Riksväg 44. Beroende på utfall av denna – om planering av förbifart Lidköping kommer bli aktuell eller inte – påverkas planeringsförutsättningarna. Om inte planeringen av Hovby fortgår under de närmsta åren behövs delvis annan mark för att tillgodose behovet för verksamheter identifieras. I synnerhet som den gröna omställning som sker i Skaraborg sannolikt leder till efterfrågan på mark.

Avloppsreningsverk

Lidköpings möjliga bebyggelseutveckling är beroende av ett nytt avloppsreningsverk, nuvarande verk är dimensionerat för 45 000 personekvivalenter och är i behov av uppgradering av sin kapacitet. Dess läge nära Vänern innebär också risk för anläggningen vid höga vattenstånd. En ny anläggning söder om staden planeras vara i drift 2029. Det nya verket är en förutsättning för att föreslagen byggnation i de översiktliga planerna ska vara möjligt, kapacitet i ledningar till befintligt verk påverkar möjligheten till utbyggnad i till exempel Filsbäck och norra tätorten.

Energiförsörjning

Det pågår ett arbete med energi- och klimatplan för Lidköpings kommun. Lokal elproduktion i Lidköping försvåras av att försvarets intressen gör att det inte är relevant att planera för vindkraft. Det pågår även samarbeten inom Skaraborg kring energiförsörjning och elektrifiering.

Jordbruksmark

I både Öp och Föp har Länsstyrelsen synpunkter på hur kommunen har tagit ställning till byggnation på jordbruksmark. I Föp för staden gjordes en lokaliseringsutredning kopplat till bebyggelse inom strandskyddade områden och på jordbruksmark. Länsstyrelsen ansåg inte denna tillräcklig. Kommunen bör därför ta ett helhetsgrepp kring byggnation på jordbruksmark och vilka alternativ som kan vägas mot detta för att nya markanspråk ska innebära så liten negativ påverkan som möjligt.

Klimatanpassning

Gällande kommunövergripande ÖP har inte med klimatanpassning som en separat del. Däremot tar planen ställning kring vikten av grönstruktur och nivåer för planering i närheten av Vänern. Den fördjupade översiktsplanen för staden har med klimatanpassning med fokus på extrema väderhändelser och hur dessa förväntas påverka Lidköping tätort. I arbetet med energi- och klimatplan fördjupas dessa frågor.

Översiktsplan och Fördjupad översiktsplan är delvis genomförda, dock är de långt ifrån färdigutbyggda, de övergripande mål och den viljeriktning som anges i planerna är fortsatt aktuella och bedöms leda till en hållbar utveckling av staden och kommunen.

En långsiktig strategi för verksamhetsmark behöver arbetas fram.

Arbete med klimatanpassning pågår genom energi- och klimatplan samt vattentjänstplan.

Ett fördjupat arbete kring jordbruksmark behöver genomföras.

Pågående och kommande strategiska arbeten

Riktlinjer för arkitektur och gestaltning

Riktlinjer för arkitektur och gestaltning håller på att arbetas fram. Detta innebär dels ett förnyat kunskapsunderlag kring kulturmiljö för hela kommunen och dels ett grepp om gestaltad livsmiljö.

I kommande översiktsplanearbete bör riktlinjer för arkitektur och gestaltning arbetas in. Det framtagna kunskapsunderlaget kring kulturmiljö ska ligga till grund för eventuella nya ställningstaganden.

Fördjupad översiktsplan för norra Kålland och Kållandsö

Det har påbörjats ett arbete med en fördjupad översiktsplan för området. Planen syftar till att visa på hur de många intressen som finns kan vägas samman. Området bär på stora värden för natur- och kulturmiljö, har stor betydelse för kommunens och regionens besöksnäring samt är en attraktiv plats att bo på, såväl för helårsboende som för fritidshus.

Föp Kållandsö blir en del av kommunens översiktsplanepaket. En fortsättning på detta arbete blir så småningom att arbeta fram planeringsunderlag för byggande på landsbygden mer generellt.

Bostadsförsörjningsprogram

Kommunens gällande bostadsförsörjningsprogram är för perioden 2019-2022. Arbetet med ett nytt program utifrån rådande förutsättningar och lagstiftning är påbörjat och beräknas antas under våren 2024.

Bedömningen är att kommunens bostadsförsörjningsansvar kan uppfyllas inom gällande översiktsplaner.

Energi och klimatplan

Det pågår arbete med att ta fram en Energi- och klimatplan för Lidköpings kommun. Planen behandlar frågor inom energiförsörjning, minskad klimatpåverkan och klimatanpassning. Den syftar till att underlätta för kommunen att nå uppsatta mål på både nationell och lokal nivå.

Energi- och klimatplanen tillför ny kunskap och kommande översiktlig planering behöver beakta detta. Denna plan bedöms i dagsläget dock inte påverka ÖPs aktualitet.

Vattentjänstplan

Sedan ÖP 2018 antogs har Lidköping Miljö och Teknik AB tillsammans med Sektor Samhälle påbörjat arbetet med en Vattentjänstplan. Gällande översiktsplan och fördjupad översiktsplan har varit viktiga planeringsinångar i arbetet. Kopplat till detta och det tidigare arbetet med VA-plan arbetas även med en dagvattenstrategi. Enligt tidplanen kommer dessa dokument att färdigställas under 2024 vilka sedan kommer att utgöra viktiga underlag till kommande översiktsplanearbete.

Arbetet med vattentjänstplanen utgår ifrån gällande översiktliga planer och föranleder därför inte att gällande ÖP blir inaktuell.

Näringslivsstrategi

En strategi för åren 2022-2024 ger kommunens förvaltning och bolag ett gemensamt verktyg för ledning och styrning i näringslivsfrågor. Förutom att vara kommunens vägvisare syftar strategin också till att koppla ihop den kommunala utvecklingen med utvecklingen i Skaraborg och regionen. Strategin kommer revideras 2024 för att hållas aktuell.

Näringslivsstrategin utgår ifrån gällande översiktliga planer och föranleder därför inte att gällande ÖP blir inaktuell.

Riktlinjer för parkering

Det finns behov av att ta ett samlat grepp kring kommunens parkeringar i staden och implementera de strategiska ställningstaganden som gjorts. Med tydliga och väl uttänkta riktlinjer kring parkeringsavgifter, tidsreglering och antal parkeringsplatser kan förutsättningar skapas för effektivare markutnyttjande till parkering av fordon. Vilket frigör yta för andra värden i staden. Det blir också ett nytt verktyg för att styra trafik i staden och kan användas som styrmedel för att öka andelen som använder gång cykel och kollektivtrafik.

Riktlinjer för parkering gäller staden Lidköping, där nyligen antagen fördjupad översiktsplan är utgångspunkten.

Åtgärdsvalsstudie väg 44 Grästorps - Lidköping

Under 2022-2023 genomför Trafikverket en åtgärdsvalsstudie(ÅVS) för väg 44 mellan Grästorps och Alebäcksrondellen i Lidköpings kommun. Studien beskriver brister på sträckan och samlad effektbedömning kring potentiella åtgärder. Bland annat kommer förslag på åtgärder som främjar trafiksäkerhet och framkomlighet på sträckan bedömas. Även alternativ med en ny förbifart, i utpekad väggörridor söder om Lidköping, kommer bedömas mot ett alternativ där väg 44 framöver går i befintligt läge. Rapporten förväntas vara klar vårvintern 24. Inget beslut är fattat kring åtgärder på sträckan därför är bedömningen att det inte påverkar aktualiteten i översiktsplanen.

Beroende på utfall av Trafikverkets långsiktiga planering kring Riksväg 44 kan delar av förslagen i översiktsplanen eller den fördjupade översiktsplanen för staden bli inaktuella.

Gång- cykel och trafiksäkerhetsprogrammet

Antogs 2020. Programmet konkretiserar nödvändiga åtgärder för att nå kommunens övergripande mål, med fokus på gång, cykel och trafiksäkerhet. Programmet är under uppföljning och ska revideras 2025.

Gällande översiktsplaner och styrdokument har utgjort utgångspunkter för arbetet.

Andra pågående strategiska och översiktliga arbeten

- Uppdatering skyfallskartering
- Värmekartering
- Skogspolicy
- Cykelvägar landsbygd

Sammanfattning av kommande strategiska och översiktliga arbeten

- Strategi för verksamhetsmark
- Planeringsunderlag kring bebyggelseutveckling på jordbruksmark

Strategiska frågor för framtiden

Kris och beredskap

I slutet av den förra mandatperioden påverkades samhället kraftigt av coronapandemin vilket för Lidköpings kommuns del ledde till att en mängd olika frågor skulle hanteras inom ramen för verksamheten men också i den fysiska miljön och för kommunen viktig infrastruktur. Det handlade om allt från distansarbete till vikten av tillräckliga områden för rekreation om mötesplatser utomhus.

Det allmänna säkerhetsläget i världen har också påverkat samhället. Betydelsen av utpekade riksintressen för försvarsmakten kan exempelvis bli större. En ökad krismedvetenhet och insikt i vikten av att arbeta för en god beredskap har infunnit sig generellt även om det för Lidköpings kommuns del länge varit en närvarande fråga på grund av F7 Såtenäs. Verksamheten har på senare år ökat och de flygningar som görs påverkar planeringsförutsättningarna i näst intill hela kommunen.

Funktioner för ett hållbart samhälle

Samhällets sårbarhet har visat sig på flera sätt, bland annat i de ökande energipriserna och risken för att leveranser av el inte kan säkerställas under vissa tider på året. Frågor om att kunna producera energi och livsmedel lokalt blir allt mer aktuella. Tillgång till dricksvatten och andra samhällsviktiga funktioner har ökat i betydelse. Likaså behovet att anpassa samhället till ett förändrat klimat, med allt från värmeböljor till stora mängder nederbörd. I gällande översiktsplan hanteras flera av dessa frågor men inför framtiden kan dessa öka i betydelse ytterligare. Infrastrukturen för energiförsörjningen kommer bli en utmaning på såväl nationell som regional och lokal nivå. Denna utmaning möts upp av ett ökat samarbete på Skaraborgsnivå. Varje kommun för sig kan inte hantera dessa stora utmaningar. ”Omställning Skaraborg” är ett viktigt delregionalt nätverk för framtiden.

Transporter

Nuvarande ringled kring centrala staden utgör en barriär för en sammanhängande bebyggelseutveckling. I rusningstid är kapaciteten på vägen ansträngd kring cirkulationsplatserna särskilt kring Ågårdsbron. En förbifart söder om staden är en nyckel för en del av de framtida utbyggnadsplanerna. Framtida transportinfrastruktur, om eller när en förbifart kan bli verklighet, har stor påverkan på planeringsinriktning framöver.

I sammanhanget är omställningen till en mer hållbar mobilitet en viktig pusselbit. Lidköpings befolkningsmängd och utspridda struktur gör det svårt för kollektivtrafik att bli ett attraktivt val. Däremot kan omställning till ökad mängd cykel och eldrivna varianter som ecyklar påverka mängden biltrafik inne i staden. Samhällsplaneringen kan genom att verka för en sammankopplad och klok struktur underlätta för denna omställning.

Trafiken på Kinnekullebanan behöver utvecklas. Vid etablering av en batterifabrik i Mariestad skulle Kinnekulletåget kunna vara ett miljövänligt transportval för anställda som väljer att bo i Lidköping. Banan behöver reinvesteringar som kan möjliggöra högre hastighet och förbättra driftsäkerhet, mötesmöjligheter för att rymma fler tågrörelser samt att nya fordon behöver köpas in.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att kommunens översiktsplan fortsatt är aktuell.

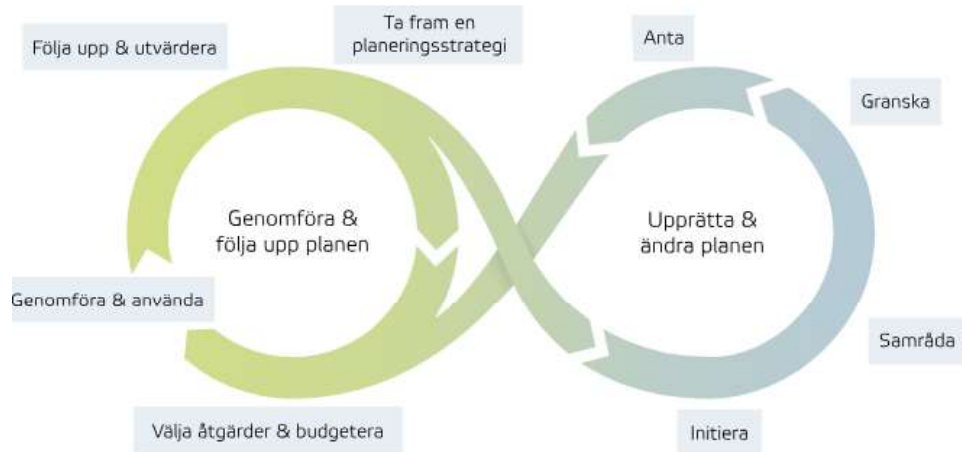
Den nya lagstiftning med mera som tillkommit sedan 2018 hanteras via olika pågående arbeten inom kommunen. De kunskapsunderlag och de fördjupningar som de översiktliga planerna efterfrågat har tagits fram eller håller på att tas fram. Sammantaget, med pågående och kommande arbeten, kommer kommunen ha aktuella planeringsunderlag. Kommunen hanterar allmänna intressen, täcker de utbyggnadsbehov som finns och möter framtida utmaningar för den fysiska planeringen.

Rutiner

Kommunen ska inom varje mandatperiod ta fram en planeringsstrategi efter ordinarie val, en uppdatering behöver därför ske senast 2028. Processen att ta fram planeringsstrategin kan variera beroende på aktualiteten av en översiktsplan. Denna strategi har relativt nya planer att utgå ifrån och har därför varit relativt okomplicerat att förhålla sig till.

Uppföljning, användning och tillämpning

Bilden nedan visar hur Boverket illustrerar en kontinuerlig översiktsplane-process.

Det arbete som föreslås i planeringsstrategin är underlag till kommande beslut om uppdrag i Kommunstyrelsen. I denna listas kommande uppdrag som mynnar ur de översiktliga planerna. Planeringsstrategin är också underlag till arbete med kommunens planprioritering.

Lidköpings kommun
Sektor samhälle
531 88 Lidköping
0510-77 00 00
www.lidkoping.se